

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

(ตำนาน)

ที่ (สพข) ๒๑๙๕/๒๕๕๘

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์พิเศษกิติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอุดม เฟื่องฟูง	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลเรือเอก พระจันทรื ตามประทีป	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๘. พลตำรวจตรี ปรีชา สมุทรเปาพะยะ	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. นายจิระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๑. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายคณิศร ชุริรัง	โฆษกกรรมการ
๑๓. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๑๔. นายโกวิท ศรีไพโรจน์	กรรมการ
๑๕. นายคำคุณ สิริสมาน	กรรมการ
๑๖. นายจุมพล สุขมัน	กรรมการ
๑๗. นายเจริญศักดิ์ ศาสลากิจ	กรรมการ
๑๘. ศาสตราจารย์นันทวัฒน์ บรมานันท์	กรรมการ
๑๙. นายบัญชา ปรมิตนาภรณ์	กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร	กรรมการ
๒๑. นายเพิ่มศักดิ์ เชื้อชาติ	กรรมการ
๒๒. นายวรรณชัย บุญบำรุง	กรรมการ
๒๓. นายวิวัฒน์ แสงสุริยะฉัตร	กรรมการ
๒๔. นายอนันต์ชัย คุณานันทกุล	กรรมการ
๒๕. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	กรรมการ
๒๖. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	เลขาธิการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางการปฏิรูปองค์กรศาลเสร็จแล้ว โดยได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย จำนวน ๓ ฉบับ โดยนำเสนอบันทึกหลักการและเหตุผลที่ต้องปฏิรูปเรื่องดังกล่าวเพื่อให้การปฏิรูปเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน ภายในกรอบระยะเวลาที่เหมาะสม ดังนี้

(๑) เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องปฏิรูป

การจัดตั้งองค์กรศาลมีรากฐานมาจากแนวความคิดที่จะต้องมืองค์กรทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทในสังคมอันเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีเพื่อป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงในสังคม การตั้งศาลจึงต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงในภูมิภาค และผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งทำหน้าที่หลักในการค้นหาความจริงควรมีประสบการณ์และวุฒิที่เหมาะสมจึงจำเป็นต้องขยายการเกษียณอายุของผู้พิพากษาไปเป็นหกสิบห้าปี ทั้งระบบ นอกจากนี้ คดีที่มีความสำคัญพิเศษบางประเภทซึ่งการกระทำความผิดมีผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายร้ายแรงต่อสังคม เช่น คดีเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ สมควรจัดตั้งศาลพิเศษเพื่อการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ศาลต้องมีความเป็นอิสระจากองค์กรที่มีอำนาจบริหารประเทศเพื่อป้องกันมิให้มีการเข้าไปใช้อิทธิพลจูงใจในการตัดสินคดีความ ทั้งต้องระมัดระวังไม่ให้มีการหาเสียงในการเลือกตั้งคณะกรรมการตุลาการเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและเป็นกลางไม่เกิดระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงานบุคคลซึ่งอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อสถาบันตุลาการ

ส่วนศาลรัฐธรรมนูญควรออกกฎหมายวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญให้เอื้อต่อการที่ประชาชนจะใช้สิทธิเพื่อเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญโดยสามารถขอให้วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทบสิทธิเสรีภาพของตนขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีบทคุ้มครองบุคคลและสถานที่ของศาลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาลเช่นเดียวกับเรื่องละเมิดอำนาจศาล และกรณีของศาลปกครองจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องเขตอำนาจศาลที่ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนและคดีที่ไม่มีลักษณะเป็นคดีปกครองขึ้นสู่ศาลปกครองมากเกินไป

(๒) สิ่งที่ประชาชนจะได้รับหรือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิรูป

๑) ประชาชนในชนบทเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ไม่ต่างจากประชาชนที่อยู่ในเมือง

๒) การสร้างให้ผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นทั่วประเทศมีประสบการณ์และวุฒิที่สูงขึ้นทั้งระบบ

๓) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยศาลพิเศษซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์สูง และผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นผู้พิพากษามีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างแท้จริง

๔) ผู้พิพากษาและตุลาการมีความเป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงทั้งจากอำนาจภายนอกและภายใน

๕) ประชาชนมีอำนาจยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงในกรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทบสิทธิเสรีภาพของตนขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๖) เขตอำนาจศาลปกครองมีความชัดเจนมากขึ้นไม่ก่อให้เกิดความสับสนแก่คู่ความ

๗) เพื่อเป็นการแก้ข้อกล่าวหาว่ามีการตัดสินคดีสองมาตรฐานจึงเห็นควรให้มีการกลั่นกรองการตัดสินคดีโดยระบบสามชั้นศาล ได้แก่ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ส่วนคดีความผิดของนักการเมืองให้มีระบบการพิจารณาคดีในสองชั้นศาลโดยเริ่มที่ศาลอุทธรณ์และสิ้นสุดในศาลฎีกา

(๓) กรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการปฏิรูปในแต่ละประเด็น หรือขั้นตอนการดำเนินการ
เสนอปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย และเสนอกฎหมายใหม่ เพื่อการปฏิรูปองค์กรและ
การทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาและเสนอแนะ
แนวทางในการปฏิรูปองค์กรศาล เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ   เสรี สุวรรณภานนท์

(นายเสรี สุวรรณภานนท์)

ประธานกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

สำนักกรรมาธิการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๗

สำเนาถูกต้อง

(นางนารีนารถ หetanurak)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

กมลเนตร, อธิณี/ร่าง

ธารทิพย์/พิมพ์

สายพิน/ทาน

สารบัญ

หน้า

รายงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. ประเด็นการศึกษา	๑
๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์	๑
๔. สรุปผลการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์	๓
๕. ข้อเสนอปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการ	๓
๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากข้อ ๕	๓
๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์ในข้อ ๖	๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ภาคผนวก ข ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ภาคผนวก ค ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รายงาน

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล

การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีมาตรฐานระดับสากลโดยกำหนดให้ตุลาการหรือผู้พิพากษาพิจารณาพิพากษาคดีหรือวินิจฉัยคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามหลักนิติธรรม มีมาตรการการระงับข้อพิพาททางเลือกด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม เช่น การไกล่เกลี่ยและการอนุญาโตตุลาการ รวมถึงมีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเสมอภาค ควรเสนอให้มีการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษเฉพาะทางเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้พิพากษาศาลาการให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญคดีเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดี รวมถึงการให้ผู้พิพากษาศาลาการมีหลักประกันการทำงานด้านความเป็นอิสระเป็นกลางและมีความรู้อย่างมืออาชีพ รวมทั้งมีระบบป้องกันการแทรกแซงการวินิจฉัยชี้ขาดคดีด้วย การบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ดังนั้น จึงควรปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ เพื่อเป็นการปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรศาล

๒. ประเด็นปฏิรูป

ปฏิรูประบบกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล

๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์

ดำเนินการศึกษาโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการซึ่งได้มีการแต่งตั้งขึ้น ดังนี้

๓.๑ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์พิเศษกิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอุดม เฟื่องฟูง	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายเข้มชัย ชูติวงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๘. พลตำรวจตรี ปรีชา สมุทรเปารยะ	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. นายจิระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๑. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายคณิศร ชูริรัง	โฆษกกรรมการ

๑๓. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๑๔. นายโกวิท ศรีไพโรจน์	กรรมการ
๑๕. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๖. นายจุมพล สุขมัน	กรรมการ
๑๗. นายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ	กรรมการ
๑๘. ศาสตราจารย์นันทวัฒน์ บรมานันท์	กรรมการ
๑๙. นายบัญชา ประมีศมาภรณ์	กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร	กรรมการ
๒๑. นายเพิ่มศักดิ์ เชื้อชาติ	กรรมการ
๒๒. นายวรรณชัย บุญบำรุง	กรรมการ
๒๓. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	กรรมการ
๒๔. นายอนันตชัย คุณานันทกุล	กรรมการ
๒๕. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	กรรมการ
๒๖. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	เลขาธิการคณะกรรมการ
- ๓.๒ คณะอนุกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล ประกอบด้วย
๑. นายอุดม เฟื่องฟุ้ง	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอติคม อินทภูติ	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. พันเอก นพพร โควาทกุล	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สาม
๕. นายคณิต ชูริรัมย์	โฆษกอนุกรรมการ
๖. นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ	โฆษกอนุกรรมการ
๗. นายเพิ่มศักดิ์ เชื้อชาติ	อนุกรรมการ
๘. นายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ	อนุกรรมการ
๙. นายจุมพล สุขมัน	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวณฤดี เกียรติคงยิ่ง	อนุกรรมการ
๑๑. นายสืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล	อนุกรรมการ
๑๒. นายสุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์	อนุกรรมการ
๑๓. นายอดุลย์ อุดมผล	อนุกรรมการ
๑๔. นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายพงษ์ศักดิ์ ตระกูลศิลป์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ
- ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑. นายวิรัช ชินวินิจกุล
๒. นายจรูญ อินทจาร
๓. นายสมบัติ เดียววิศเรศ

ในการศึกษาดังกล่าว คณะอนุกรรมการประชุมคณะอนุกรรมการได้ทำการศึกษาจากข้อมูล รวมทั้งได้เชิญผู้แทนของศาลยุติธรรมและศาลปกครองมาให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย และได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๒) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๓) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาลได้พิจารณาศึกษาการปฏิรูปองค์กรศาล และบัดนี้คณะอนุกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

๕. ข้อเสนอปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการ

๕.๑ การแก้ไขการบริหารงานของบุคลากรในองค์กรศาล

๕.๒ เป็นการแก้ไขเพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากขึ้น

๕.๓ เป็นการแก้ไขเพื่อให้การบริหารราชการในองค์กรศาลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากข้อ ๕

๖.๑ การบริหารงานในองค์กรศาลมีความคล่องตัว

๖.๒ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกมากขึ้น

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์ในข้อ ๖

มีระบบศาลที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาไปสู่อนาคต

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม ต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลเอก

(จิระ โภมพิพงศ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการ

ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้
- (๑) กำหนดให้ข้าราชการตุลาการพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)
  - (๒) กำหนดตำแหน่งข้าราชการตุลาการเรียงตามลำดับอาวุโส (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
  - (๓) กำหนดให้ข้าราชการตุลาการที่มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ต้องไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)
  - (๔) กำหนดหลักเกณฑ์การได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)
  - (๕) กำหนดให้การประเมินผู้พิพากษาประจำศาลเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ต. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖)
  - (๖) กำหนดวิธีการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการไปดำรงตำแหน่งในศาลหรือแผนกคดีชำนาญพิเศษหรือในศาลอื่นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีใดโดยเฉพาะ (เพิ่มมาตรา ๑๗/๑)
  - (๗) กำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)
  - (๘) เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของ ก.ต. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)
  - (๙) กำหนดวิธีการตรวจสอบการหาเสียงในการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ และเพิ่มมาตรา ๓๗/๑)
  - (๑๐) กำหนดองค์ประกอบและวิธีเลือกคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗ และเพิ่มมาตรา ๔๗/๑)
  - (๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งคณะตุลาการ และให้คณะตุลาการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๒)
  - (๑๒) แก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย การไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และการเกษียณอายุของข้าราชการตุลาการเพื่อให้ศาลยุติธรรมต่างๆ มีผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญและวิบุตติที่เหมาะสมกับลักษณะหรือประเภทคดีของศาลนั้นรวมทั้งสมควรแก้ไของค์ประกอบของ ก.ต. คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล และวิธีตรวจสอบการหาเสียง เพื่อให้องค์การบริหารงานบุคคลของศาลยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและเป็นกลาง ตลอดจนสมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งคณะตุลาการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการ
เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

บำเหน็จบำนาญของข้าราชการตุลาการและตะเตะยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมผู้ใดถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพ
เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนต้องออกจากราชการเพราะเหตุทุพพลภาพตามมาตรา ๓๕ ก.ต.
หรือคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะพิจารณา
เลื่อนชั้นหรือขึ้นเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ตำแหน่งข้าราชการตุลาการมีดังนี้ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์
รองประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์
รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค ผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษา
หัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
รองอธิบดีผู้พิพากษาภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา

หัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาประจำศาล
ผู้ช่วยผู้พิพากษา”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในบังคับประมาณใด ให้พ้นจากตำแหน่ง
ที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นบังคับประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส การบรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจาก
ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของ
ผู้พิพากษาอาวุโส ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ข้าราชการตุลาการให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๕
- (๒) ประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลฎีกา และประธานศาลอุทธรณ์ภาค ให้ได้รับเงินเดือน
ชั้น ๔
- (๓) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค
อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค และผู้พิพากษาศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔
- (๔) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค
รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษาภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔
- (๕) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น และผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓ - ๔
- (๖) ผู้พิพากษาประจำศาล ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒
- (๗) ผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลจะต้องเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและได้รับการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมมาแล้วตามระยะเวลาที่ประธาน
ศาลฎีกากำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.ต. แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผลของการศึกษาอบรมเป็นไปตาม
มาตรฐานของ ก.ต. ว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติ
เหมาะสมที่จะเป็นผู้พิพากษา ทั้งนี้ ให้มีการประเมินผลของการศึกษาอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.
กำหนด

ในระหว่างการศึกษาอบรมตามวรรคหนึ่ง ผู้ช่วยพิพากษาผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง
ข้าราชการตุลาการต่อไป หรือผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาเป็นเวลาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด
ในวรรคหนึ่งถึงหนึ่งปีแล้ว และผลของการศึกษาอบรมยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ต. ให้ประธานศาลฎีกา

ด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการ ศาสนยุติธรรมก็ได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล หากปรากฏว่าผู้พิพากษาประจำศาลผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของ ก.ต. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๑๗/๑ การพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งในศาลหรือแผนกคดีชำนาญพิเศษหรือในศาลอื่นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีประเภทใดโดยเฉพาะรวมทั้งแผนกคดีประเภทนั้นในศาลสูง ต้องแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีความเชี่ยวชาญในการพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษหรือคดีที่กำหนดไว้โดยเฉพาะนั้น โดยพิจารณาจากประวัติการศึกษาอบรม ผลงานทางวิชาการ และประวัติการทำงาน ทั้งก่อนและหลังเข้ารับราชการตุลาการ ประกอบกัน และภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลชั้นต้น ตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และอธิบดีผู้พิพากษา ในศาลชำนาญพิเศษใดหรือศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีประเภทใดโดยเฉพาะ ให้แต่งตั้งจากผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษในศาลนั้นหรือคดีประเภทนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๒) ในศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา ตำแหน่งผู้พิพากษาและผู้รับผิดชอบงานในแผนกคดีชำนาญพิเศษใดหรือแผนกคดีประเภทอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษหรือคดีประเภทนั้นในศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์มาก่อน”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๓ (๕) เมื่อดำรงตำแหน่งในชั้น ๓ มาครบสิบปี ให้เลื่อนขึ้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๔

ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง ก็ให้ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งนั้น”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความของ (๓) ในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) พ้นจากราชการตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๑๒ ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ต.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ และรองประธานศาลฎีกาซึ่งมีอาวุโสสูงสุด เป็นกรรมการตุลาการโดยตำแหน่ง

(๒) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ซึ่งข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา เป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลที่มีได้เป็นกรรมการตุลาการโดยตำแหน่งอยู่แล้ว ชั้นศาลละสี่คน

ผู้มีสิทธิได้รับเลือกตามอนุมาตรานี้ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา

(๓) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งวุฒิสภาเลือกจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙

สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสองหรือผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีเงินเดือนอยู่ในชั้นศาลนั้นในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ส่วนผู้พิพากษาอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

ห้ามมิให้กรรมการบริหารศาลยุติธรรมเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในคราวเดียวกัน แต่ความในวรรคนี้มีให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งเป็นกรรมการตุลาการโดยตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๑)

ให้ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ก.ต. และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ และให้ ก.ต. แต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้เลขานุการ ก.ต. จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือกในแต่ละชั้นศาล โดยไม่ต้องให้บุคคลดังกล่าวแสดงความประสงค์หรือข้อความใด ๆ แล้วส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวไปประกาศยังศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้า ของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๓๗/๑ ให้มีคณะกรรมการควบคุมและดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้พิพากษาอาวุโสจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คน ซึ่งประธานศาลฎีกาเป็นผู้คัดเลือก เป็นกรรมการ มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก การตรวจนับคะแนน การประกาศผลการเลือก ตลอดจนการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการกระทำ

อันมีลักษณะเป็นการหาเสียงตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการช่วยดำเนินการได้

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลฎีกาได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำอันมีลักษณะเป็นการหาเสียงตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วเสนอความเห็นต่อประธานศาลฎีกา ในการนี้ คณะกรรมการอาจตรวจสอบไปถึงการใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้ และหากปรากฏว่ามีมูลว่าข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยดังกล่าว ให้ประธานศาลฎีกาดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๖๙ โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นการสอบสวนข้อเท็จจริงในขั้นต้นตามมาตรา ๖๘”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ให้มีคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล ชั้นศาลละหนึ่งคณะ ซึ่งข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในชั้นศาลของตนเองที่มีได้เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมหรือกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ดังนี้

(๑) ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนเจ็ดคน

(๒) ศาลชั้นอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวนเจ็ดคน

(๓) ศาลชั้นต้น ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลชั้นต้นในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จำนวนเจ็ดคน

สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสองหรือผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้มีสิทธิเลือกและได้รับเลือกเป็นอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีเงินเดือนอยู่ในชั้นศาลนั้นในขณะที่จัดให้มีการเลือก ส่วนผู้พิพากษาอาวุโสให้มีสิทธิเลือกอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลที่ตนปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

ในการประชุมของคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่ละคณะหรือที่เป็นการประชุมร่วมกัน ให้ข้าราชการตุลาการที่มีอาวุโสสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธาน และข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการตามลำดับ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๗/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ มาใช้บังคับแก่การเลือกการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การถอดถอนจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๗/๑ และมาตรา ๔๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๔๗/๑ คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ มีอำนาจหน้าที่กลั่นกรองเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการในชั้นศาลนั้นต่อ ก.ต. เพื่อประกอบการพิจารณา

ในกรณีที่จะต้องมีการเสนอเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการ ให้เลขานุการ ก.ต. เสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการตุลาการตามวรรคหนึ่งพิจารณาจัดทำความเห็นภายในระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด แล้วรวบรวมความเห็นนั้นเสนอที่ประชุม ก.ต. เพื่อประกอบการพิจารณา

วิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๗/๒ ให้ ก.ต. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ต. แล้วรายงานต่อ ก.ต. ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นคะตึกยุติธรรมต้องเป็นมุสลิม และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑)

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความรู้ในศาสนาอิสลามสามารถที่จะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกได้

(๔) เป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยสอบไล่ได้ประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ

(๕) เป็นผู้มีความรู้ภาษาอาหรับ โดยต้องสอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากต่างประเทศ สาขาใดสาขาหนึ่งซึ่งมีหลักสูตรเดียวหรือหลายหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่าสองปี และ ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอน

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งคะตึกยุติธรรม ให้กำหนดโดยระเบียบ ก.ต.

ในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งคะตึกยุติธรรมนั้น ให้เลขานุการ ก.ต. เสนอรายชื่อให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๗ พิจารณาทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ต. เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้คะตึกยุติธรรมซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามวรรคสาม ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งคะตึกยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ และก่อนเข้ารับหน้าที่ คะตึกยุติธรรมผู้นั้นต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและ
 คณะตุลาการศาลฎีกาที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
 โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้
 บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกาที่

การปรับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกา
 ให้เข้าขั้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกา
 ที่แก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการ
 และคณะตุลาการศาลฎีกาได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง
 ข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกาดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๒๐ เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจตามระเบียบคณะกรรมการบริหาร
 ศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๗
 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ข้าราชการตุลาการชั้น ๔ ชั้น ๕ และผู้พิพากษาอาวุโสที่ดำรงตำแหน่งชั้น ๔ ชั้น ๕ อยู่เดิม
 ก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส ได้รับไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมา หรือได้รับเงิน
 เพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้นในภายหลังก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเงินเพิ่มค่าครองชีพ
 ชั่วคราวดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับการปรับเพิ่มตามบัญชีอัตราเงินเดือน
 และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการศาลฎีกาที่แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา และให้เงินเพิ่มค่าครองชีพ
 ชั่วคราวในกรณีนั้นสิ้นสุดลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการตุลาการและคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล
 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
 ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมหรือคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล
 ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิหรืออนุกรรมการตุลาการ
 ศาลยุติธรรมประจำชั้นศาล ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้
 ใช้บังคับ

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการหรืออนุกรรมการตุลาการตามวรรคหนึ่งว่างลง และ
 มีกรรมการตุลาการหรืออนุกรรมการตุลาการเหลืออยู่ไม่พอที่จะเป็นองค์ประชุม ก็ให้กรรมการตุลาการ
 หรืออนุกรรมการตุลาการที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อมิให้เสียหาย
 แก่ราชการ

มาตรา ๒๒ ให้เลขาธิการ ก.ต. จัดให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
 ตามมาตรา ๓๖ (๒) และอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ ให้แล้วเสร็จภายใน
 หกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
 คงดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในศาลหรือหน่วยงานเดิมจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น

มาตรา ๒๔ ผู้ใดเป็นตะต๊ะยุติธรรมอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเบ. ตะต๊ะยุติธรรมต่อไป และให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้ตะต๊ะยุติธรรมนั้นเข้าถวายสัตย์ปฏิญาณ ต่อพระมหากษัตริย์ในโอกาสแรกที่พึงกระทำได้นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ

ชั้นเงินเดือน	เงินเดือน	เงินประจำตำแหน่ง
๕		
๔		
๓		
๒		
๑		

บัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)	เงินประจำตำแหน่ง

หมายเหตุ : โดยหลักแล้วการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สมควรเสนอบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมไปพร้อมด้วยเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วน แต่เนื่องจากก่อนหน้านี้คณะรัฐมนตรีเพิ่งปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายอื่นโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป และสำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ระหว่างดำเนินการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมให้มีความสอดคล้องกับที่มีการปรับเพิ่มให้แก่ข้าราชการฝ่ายอื่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรอให้คณะรัฐมนตรีและศาลยุติธรรมได้ข้อยุติในเรื่องอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่จะปรับเพิ่มให้แก่ข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมก่อน จึงจะสามารถจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามโครงสร้างใหม่ได้

ภาคผนวก ข

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดเจ้าพนักงานคดีและเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงานของแต่ละศาล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)
๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกาและเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมในการบริหารงานสำนักงานศาลยุติธรรม (เพิ่มเติมมาตรา ๗/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)
๓. แก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๗/๑)
๔. กำหนดหลักเกณฑ์การบรรจุแต่งตั้งและการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)
๕. กำหนดหลักเกณฑ์การให้เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวเงินค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และคณะกรรมการศาลยุติธรรมให้มีความชัดเจนและไม่ทับซ้อนกันเพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานศาลยุติธรรมมีประสิทธิภาพและสามารถสนับสนุนงานพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสมควรกำหนดเรื่องการให้เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว ค่าตอบแทนพิเศษ สวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างอื่นของข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับหน่วยงานอื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้พิพากษาในการดำเนินคดีและเจ้าหน้าที่ประจำศาลยุติธรรมทุกแห่งให้เพียงพอต่อจำนวนคดีที่เกิดขึ้นและปริมาณงานด้านต่าง ๆ ในแต่ละศาล

จำนวนและระดับของเจ้าพนักงานคดีและเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ ก.ศ. กำหนดโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกา

ในกรณีที่ ก.บ.ศ. เห็นว่าศาลยุติธรรมแห่งใดมีจำนวนเจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าหน้าที่ประจำศาลยุติธรรมที่เหมาะสมเพียงพอจะจัดตั้งเป็นหน่วยงานประจำศาลยุติธรรม ให้ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกามีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีสำนักงานประจำศาลยุติธรรมแห่งนั้นโดยมีหัวหน้าสำนักงานเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบก็ได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๗/๑ ในการบริหารงานสำนักงานศาลยุติธรรม ประธานศาลฎีกามีอำนาจหนดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายของศาลยุติธรรมและกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการศาลยุติธรรมเพื่อการนี้จะต้องให้ผู้รับผิดชอบงานธุรการของสำนักงานศาลยุติธรรมชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการก็ได้

(๒) บังคับบัญชาข้าราชการศาลยุติธรรมทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

(๓) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะที่ปรึกษาของประธานศาลฎีกา และแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง

(๔) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้มีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกามีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายของศาลยุติธรรมและคำสั่งของประธานศาลฎีกา ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลยุติธรรม รวมทั้งระเบียบ ประกาศ และมติของ ก.บ.ศ. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีรองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยว่า “ก.บ.ศ.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

(๒) กรรมการบริหารศาลยุติธรรม จำนวนสิบสองคน ซึ่งข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้เลือกระหว่างกันเองในแต่ละชั้นศาล

(ก) ศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกาและข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองประธานศาลฎีกาเลือกระหว่างกันเอง จำนวนสี่คน

(ข) ศาลชั้นอุทธรณ์ ประธานและรองประธานในศาลชั้นอุทธรณ์เลือกระหว่างกันเอง จำนวนสี่คน

(ค) ศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นและอธิบดีผู้พิพากษาภาคเลือกระหว่างกันเองจำนวนสี่คน

(๓) กรรมการบริหารศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กรหรือด้านการบริหารและการจัดการ ซึ่งประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรมและกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตาม (๒) เป็นผู้เลือกจากบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวนไม่น้อยกว่า สองคนแต่ไม่เกินสี่คน

ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและข้าราชการตุลาการซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นมีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมในชั้นศาลซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีเงินเดือนอยู่ในชั้นของศาลนั้นในขณะที่ยังดำรงตำแหน่ง

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ห้ามมิให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมในคราวเดียวกัน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ก.บ.ศ. มีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือประธานศาลฎีกาในการกำกับดูแลการบริหารราชการศาลยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับงานบริหารราชการและงานธุรการของสำนักงานศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของศาลยุติธรรม ระเบียบ แบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลยุติธรรม และพิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การออกระเบียบหรือประกาศหรือมีมติเพื่อการบริหารราชการศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายของศาลยุติธรรม
- (๒) การยับยั้งการบริหารหรือการปฏิบัติราชการด้านธุรการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายของศาลยุติธรรมหรือไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ หรือมติที่ออกตาม (๑)
- (๓) การเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการศาลยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
- (๔) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายในการบริหารราชการของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๒
- (๕) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม
- (๖) การกำหนดวันทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปีและการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรม
- (๗) การกำหนดให้มีตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใดเพื่อใช้ในการบริหารราชการศาลยุติธรรม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำและใช้ตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายนั้นไว้ด้วย
- (๘) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลให้ทำการใด ๆ แทนและกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง
- (๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.บ.ศ.”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๑๗/๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการบริหารราชการศาลยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือร่างพระราชบัญญัติอื่นที่ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการ ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้เสนอต่อรัฐสภา เพื่อการนี้ ประธานศาลฎีกาจะมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมหรือผู้แทนเป็นผู้ชี้แจงหลักการและเหตุผลต่อรัฐสภาก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

- (๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ให้ประธานศาลฎีกาเสนอชื่อต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแล้ว ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง. เว้นแต่ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมหรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอรายชื่อต่อ ก.ศ. เพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ศ. แล้ว ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ทั้งนี้ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบของ ก.ศ. นั้น ให้ฟังความเห็นของ ก.บ.ศ. ประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๒๓ การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมนั้นให้แต่งตั้งจากบุคคลที่โอนมาจากข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าชั้น ๔

เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นเช่นเดียวกับข้าราชการตุลาการในระดับที่ไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิม และให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมีอำนาจเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งและดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้เช่นเดียวกับข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๗ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ เงินค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.บ.ศ. กำหนด

ในกรณีที่มีเหตุที่จะต้องจัดให้มีหรือปรับปรุงเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินค่าตอบแทนพิเศษตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป"

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการเลือกกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามมาตรา ๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ภาคผนวก ค

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้

(๑) แก้ไขอำนาจศาลปกครองให้รวมถึงคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และคดีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้สิทธิทางศาลอันเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่รวมทั้งแก้ไขคำบังคับให้สอดคล้องกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๕) และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๕))

(๒) แก้ไขวิธีพิจารณาคดีของศาลเกี่ยวกับการสั่งคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้รวดเร็วยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ วรรคสองและวรรคสาม)

(๓) กำหนดให้ศาลปกครองสามารถวินิจฉัยคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องและคำขอบังคับเป็นสำคัญ ในคดีหลายข้อหาหรือหลายประเด็นเกี่ยวพันกัน คู่กรณีสามารถฟ้องหรืออาจขอโอนคดีไปยังศาลปกครองชั้นต้นศาลใดศาลหนึ่ง และกำหนดให้ส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในกรณีที่ประเด็นที่เกี่ยวพันนั้นอาจมีข้อโต้แย้งกับเขตอำนาจศาลอื่นซึ่งมีใช้ศาลปกครอง (เพิ่มเติมมาตรา ๔๗/๑ มาตรา ๔๗/๒ และมาตรา ๔๗/๓)

(๔) กำหนดให้ศาลปกครองสามารถออกคำบังคับให้เหมาะสมแก่การแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือยุติข้อพิพาท ตั้งข้อสงวนสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษา และออกคำสั่งเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในชั้นบังคับคดีปกครองได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๗๒/๑ มาตรา ๗๒/๒ และมาตรา ๗๒/๓)

(๕) แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง)

(๖) แก้ไขคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕/๑)

(๗) แก้ไขและกำหนดวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองแต่ละประเภทให้ชัดเจน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง และเพิ่มเติมมาตรา ๓๘/๑)

(๘) แก้ไขวิธีการเลือกตั้งซ่อมกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙/๑ วรรคสอง (๒))

(๙) กำหนดระยะเวลาดำเนินการในการได้มาซึ่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหลักเกณฑ์และบทลงโทษทางวินัยในการหาเสียงเลือกตั้งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ และการมีผลตามกฎหมายของ ก.ศ.ป. ชุดเดิมก่อนเปลี่ยนเป็น ก.ศ.ป. ชุดใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ (เพิ่มเติมมาตรา ๔๑/๒ มาตรา ๔๑/๓ และมาตรา ๔๑/๔)

(๑๐) กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ว่าต่างและแก้ต่างให้แก่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เพิ่มเติมมาตรา ๔๕ วรรคหก)

(๑๑) แก้ไขให้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดไม่ต้องลาออกจากตำแหน่งก่อนได้รับแต่งตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔(๑))

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนตุลาการศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดนอกเหนือจากวิธีการคัดเลือกที่มีอยู่เดิม (เพิ่มเติมมาตรา ๑๕/๑)

(๑๓) แก้ไขให้ตำแหน่งอธิบดีศาลปกครองกลางมีลำดับอาวุโสสูงกว่าอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นอื่น และกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นเพิ่มขึ้นอีกตำแหน่งหนึ่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

(๑๔) แก้ไขคุณสมบัติผู้ที่ จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)

(๑๕) แก้ไขให้ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเป็นตุลาการศาลปกครองชั้นต้นต้องดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นในระยะเวลาเริ่มแรกเพื่อเข้ารับการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด ก่อน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙)

(๑๖) แก้ไขให้การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นไปดำรงตำแหน่งต้องคำนึงความรู้ ความสามารถและหลักอาวุโส (แก้ไขมาตรา ๑๙ วรรคสองและวรรคสามและเพิ่มเติมมาตรา ๑๙/๑)

(๑๗) แก้ไขหลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพิ่มเติมขึ้นจากเดิมโดยรวม กรณีการโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายอื่นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง)

(๑๘) แก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกลับเข้าดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลปกครอง ที่โอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

(๑๙) แก้ไขให้ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นได้รับค่าตอบแทนเฉพาะเงินเดือน ชั้น ๑ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๒) และวรรคสาม)

(๒๐) แก้ไขให้คู่กรณีทราบกรอบเวลาที่แน่ชัดในการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดี ปกครองและสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๙)

(๒๑) แก้ไขให้ตำแหน่งเลขาธิการศาลปกครองต้องมาจากตุลาการศาลปกครองเท่านั้นและมีวาระการดำรงตำแหน่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘)

(๒๒) กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองมาใช้ในการ ดำเนินการทางวินัยแก่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ (เพิ่มเติมมาตรา ๗๘/๑ และมาตรา ๗๘/๒)

(๒๓) กำหนดให้มีนิติกรประจำศาลปกครองทำหน้าที่ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณี (เพิ่มเติมมาตรา ๘๐/๑)

เหตุผล

โดยที่องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตลอดจนหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมการได้มาซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านมายังไม่เหมาะสมสอดคล้อง และได้สัดส่วนกับขนาดและยังไม่อาจตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรศาลปกครอง โดยเฉพาะสำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็นหน่วยธุรการมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนภารกิจของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม รวดเร็วและสามารถคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีที่มีอรรถคดีทางปกครองได้อย่างทั่วถึง จำเป็นอย่างยิ่งที่ตำแหน่งเลขานุการสำนักงานศาลปกครองต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในกิจการของศาลอย่างรอบด้านครบทุกมิติ นอกจากนี้ การล่อหลอมให้ตุลาการศาลปกครองมีคุณลักษณะสอดคล้องกับวิถีขององค์กร จำต้องจัดระบบที่สามารถเสริมสร้าง พัฒนาและสร้างความก้าวหน้าแก่ทรัพยากรบุคคลด้วยองค์กรของศาลปกครองเอง ทั้งในแง่สภารัตถะปัจจุบันมีคดีพิพาทบางประเภทมีลักษณะเป็นคดีพิพาทอันเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ไม่ว่าจะเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือคดีพิพาทที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้สิทธิทางศาลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แต่ยังมีได้บัญญัติไว้ให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง เป็นผลทำให้เกิดข้อขัดข้องในการฟ้องคดี นอกจากนี้ การพิจารณาสั่งค่าชดเชยค่าธรรมเนียมศาลจำต้องดำเนินการไต่สวนด้วยวาจาก่อนทุกกรณี ทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในภาพรวมล่าช้า รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลพิจารณาประเด็นเกี่ยวพันกันในคดีได้ทุกประเด็น ตลอดจนการพิพากษาและกำหนดค่าบังคับเพื่อแก้ไขเยียวยาให้ตรงตามความประสงค์อันแท้จริงของผู้ฟ้องคดี หรือครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง นอกเหนือไปจากที่ปรากฏในคำขอ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณี อีกทั้งไม่อาจตั้งข้อสงวนในคำพิพากษาให้สอดคล้องกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและไม่อาจออกคำสั่งเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องเกี่ยวกับการบังคับคดีที่เกิดขึ้นได้ สภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ครอบคลุมทุกประเด็นตามหลักการข้างต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีทางปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลหรือคดีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้สิทธิทางศาลอันเนื่องจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เป็นข้าราชการอื่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ทั้งนี้ เว้นแต่ตุลาการศาลปกครอง
ชั้นต้น”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๕/๑ ให้ ก.ศป. พิจารณาเลื่อนตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่ได้รับเงินเดือนชั้น ๓
มาครบห้าปีและมีความเหมาะสม เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔ และใช้ความต่อไปนี้เป็น

“มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

(๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

(๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

(๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

(๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

(๖) ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

ให้อธิบดีศาลปกครองกลางมีลำดับอาวุโสสูงกว่าตำแหน่งอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นอื่น

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใด
ตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๒) (๔) (ค) (ง) (จ) (ช) และ (ซ) ของมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และใช้ความต่อไปนี้เป็น

“มาตรา ๑๘ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นต้องมีคุณสมบัติ
ดังต่อไปนี้

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี

(๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาหรืออัยการผู้ช่วย

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสิบสองปีนับแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารชั้นต้น

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ
ระดับชำนาญการพิเศษ หรือปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน
ที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่า ทั้งนี้ ตามที่
ก.ศป. ประกาศกำหนด

(ข) สำเร็จการศึกษาสาขาจากกฎหมายมหาชนและรับราชการในหน่วยงานของรัฐหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาเป็นเวลานานไม่น้อยกว่าแปดปีนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือไม่น้อยกว่าสี่ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก”

(ข) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนายความไม่น้อยกว่าสิบสองปี

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้น โดยวิธีการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือกพิเศษ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้ ก.ศป. พิจารณาจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นซึ่งได้รับการศึกษาอบรมตามหลักสูตรที่ ก.ศป. กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามปีและผลของการศึกษาอบรมเป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ศป. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ให้มีการประเมินผลการศึกษาอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ศป. กำหนด แล้วให้เสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้นผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น หรือผลของการศึกษาอบรมไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ ก.ศป. กำหนด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุด โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๙/๑ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นคนใดให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลปกครองกลาง อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกโดยให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและผู้ที่มิอาจปฏิเสธได้ด้วยแล้วให้เสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๐) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑๐) โอนไปรับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายอื่น”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง เมื่อครบ. การดำรงตำแหน่งหรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดการรถประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง และให้นายกรัฐมนตรี นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ง) ใน (๒) ของมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

“(ง) ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ ของตุลาการศาลปกครองชั้นต้น”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้ตุลาการศาลปกครอง เว้นแต่ผู้ช่วยตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง(ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ศป.” ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนแปดคน ดังนี้
  - (ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
  - (ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสามคน ดังนี้

- (ก) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวนหนึ่งคน
- (ข) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน
- (ค) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากประธานศาลปกครองสูงสุดและกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กร หรือด้านการบริหารจัดการ จำนวนหนึ่งคน”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๓๕/๑ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒)
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๓) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
- (๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือเคยถูกตัดสิทธิทางการเมือง
- (๗) ไม่เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๘) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ(๙) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๑) (๓) (๔) (๕) และ (๗)”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) ให้วุฒิสภาดำเนินการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจำนวนสี่คนต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ข) ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจำนวนสี่คนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลงมติ”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๓๘/๑ การเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ค) ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจำนวนสี่คนต่อกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (ก) (ข) เพื่อพิจารณาต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การเลือกกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง (๒) ของมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๒) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) (ข) ให้แจ้งประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง”

(๓) กรณีตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ค) ให้นำความในมาตรา ๓๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๑/๒ มาตรา ๔๑/๓ และมาตรา ๔๑/๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๑/๒ ให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๑/๓ ห้ามมิให้ตุลาการศาลปกครองกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการหาเสียงช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้มีการหาเสียงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ตุลาการศาลปกครองลงคะแนนหรืองดเว้นลงคะแนนเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหรืออนุกรรมการอื่นใด เว้นแต่เป็นการดำเนินการของสำนักงานศาลปกครอง

การกระทำที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง

กระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการหาเสียงช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้มีการหาเสียงเลือกตั้งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ ก.ศป.ออกระเบียบโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๔๑/๔ ในระหว่างที่ยังมิได้มี ก.ศป. ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.ศป. ที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมี ก.ศป. ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคหกของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้

“ให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ว่าต่างและแก้ต่างให้แก่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่พิจารณาเห็นสมควร”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้แก่เฉพาะบางส่วนหรือมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่ง และให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งเช่นว่านั้น

การยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ การอุทธรณ์และการดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการขอดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตาม มาตรา ๔๔”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๗/๑ มาตรา ๔๗/๒ และมาตรา ๔๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๗/๑ การพิจารณาว่าคดีใดเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องและคำขอบังคับ รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาของศาลก่อนสั่งรับคำฟ้อง

คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นมีหลายข้อหาหรือข้อหาใดมีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน และข้อหาหนึ่งข้อหาใดหรือประเด็นหนึ่งประเด็นใดอยู่ในอำนาจหรือเขตอำนาจของศาลปกครองชั้นต้นอื่น ผู้ฟ้องคดีจะยื่นฟ้องคดีทั้งเรื่องนั้นต่อศาลปกครองชั้นต้นศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็

มาตรา ๔๗/๒ คดีข้อหาใดมีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน และประเด็นใดประเด็นหนึ่งอาจอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งซึ่งมิใช่ศาลปกครอง ให้ศาลปกครองดำเนินการส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๗/๓ ถ้าคดีหลายเรื่องมีประเด็นอย่างเดียวกันหรือมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกันอยู่ในอำนาจหรือเขตอำนาจของศาลปกครองชั้นต้นต่างกัน และไม่ว่าศาลทั้งสองนั้นจะได้ยกคำขอทั้งหลายที่ได้ยื่นต่อศาลขอให้คดีทั้งสองได้พิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งรวมในศาลเดียวกันนั้นเสียหรือไม่ก็ตาม ปรากฏที่ศาลใดศาลหนึ่งยังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีนั้น ๆ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะยื่นคำขอต่ออธิบดีศาลปกครองกลางเพื่อขอให้มีการสั่งให้ศาลใดศาลหนึ่งจำหน่ายคดีซึ่งอยู่ในระหว่างพิจารณานั้นออกเสียจากสารบบความหรือให้ออนคดีไปยังอีกศาลหนึ่งก็ได้ แล้วแต่กรณี คำสั่งใด ๆ ของอธิบดีศาลปกครองกลางเช่นว่านี้ให้เป็นที่ที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลใดศาลหนึ่งได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีแล้ว และได้มีการยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำขอต่อศาลปกครองสูงสุด ขอให้มีการสั่งให้งดการพิจารณาคดีนั้นไว้ก่อนจนกว่าอีกศาลหนึ่งจะได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีอีกเรื่องหนึ่งเสร็จแล้วก็ได้ และถ้าได้มีการอุทธรณ์คดีเรื่องหลังนี้ ก็ให้ศาลปกครองสูงสุดรวมวินิจฉัยคดีทั้งสองนั้นโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งเดียวกัน ถ้าคดีเรื่องหลังนั้นไม่มีอุทธรณ์และขัดกัน ให้ถือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสาม วรรคหกและวรรคเก้าของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ให้ศาลปกครองชั้นต้นอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เว้นแต่มีเหตุอันสมควรจะเลื่อนไปอ่านในวันอื่นก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันและต้องจดยางานเหตุนั้นไว้

ให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่นำคดีลงในสารบบความ ก็ให้บันทึกเหตุแห่งพฤติการณ์ที่ทำให้คดีนั้นล่าช้าลงไว้ในสารบบความทุก ๆ หกเดือน

ให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำรายงานคดีรับใหม่ คดีเสร็จไปและคดีที่ค้างพิจารณา ตลอดจนข้อสังเกตอื่นที่จำเป็นเพื่อให้คดีเสร็จลุล่วงไปโดยมิชักช้าของศาลปกครองต่อวุฒิสภาภายในกำหนดหกสิบวันก่อนสิ้นปีงบประมาณ”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความใน (๓) และ (๕) ของมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่นๆไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการฟ้องตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕)

(๕) สั่งให้กระทำหรือละเว้นกระทำหรือมีคำสั่งอื่นเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ในกรณีที่มีการฟ้องตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๖)”

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๒/๑ มาตรา ๗๒/๒ และมาตรา ๗๒/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๒/๑ คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองต้องวินิจฉัยตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อ และห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง เว้นแต่ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่าจำนวนค่าสินไหมทดแทนหรือค่าทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้องไม่ถูกต้อง หรือคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับไม่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามฟ้อง ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและกำหนดคำสั่งบังคับได้แม้จะเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องหรือคำขอของผู้ฟ้องคดีก็ตาม เพื่อความเป็นธรรมแก่คู่กรณีหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะแต่ข้อที่ศาลยกขึ้นวินิจฉัยนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่คู่กรณียกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบ

มาตรา ๗๒/๒ ในเวลาที่พิพากษาคดีถ้าเป็นการพันวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ว่าความเสียหายนั้นมีแท้จริงเพียงใด ศาลอาจกล่าวในคำพิพากษาว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษานั้นอีกภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา แต่ก่อนการแก้ไขต้องให้ออกาสคู่กรณีอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน

มาตรา ๗๒/๓ ภายหลังจากที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว หากความปรากฏแก่ศาลว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นวรรคหนึ่ง วรรคสี่ วรรคห้าและวรรคหกแทน

“มาตรา ๗๘ ให้มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นตุลาการศาลปกครอง โดยจะต้องเสนอ ก.ศป. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว ให้ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยอาจจะได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง เว้นแต่มีเหตุอื่นตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราของตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับแต่งตั้ง และหากเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับอยู่ก่อนแต่งตั้งสูงกว่าอัตราเงินเดือนหรืออัตราเงินประจำตำแหน่งสูงสุดของตำแหน่ง

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองให้ใช้อัตราเงินเดือนหรืออัตราเงินประจำตำแหน่งที่สูงกว่าเป็นอัตราเงินเดือนหรืออัตราเงินประจำตำแหน่งสูงสุดของตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๗๘/๑ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป. กำหนด และจริยธรรมตุลาการศาลปกครองมาใช้บังคับแก่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองด้วยโดยอนุโลมและให้ ก.ศป. มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองได้เช่นเดียวกับตุลาการศาลปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๘๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๘๐/๑ ให้มีมติกรประจำศาลปกครองทำหน้าที่ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีตลอดจนจริยธรรมของนิติกรตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๓๑ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....